

Ekskursijų po Valdovų rūmus maratonas

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų surengtose nemokamose ekskursijose, vykusiose 2009 m. liepos 7 d. – rugpjūčio 2 d., rezidenciją apžiūrėjo per 20 tūkst. lankytojų. Nuo rugpjūčio 3-iosios rūmuose savo darbų vėl ėmėsi statybių ir apdailos meistrai.

Atkurti, bet iki galo neįrengti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai liepos 7 dieną pirmą kartą oficialiai atvėrė duris Lietuvos visuomenei bei užsienio svečiams. Čia 27 dienas vyko nemokamos ekskursijos lietuvių, anglų, vokiečių, lenkų, rusų ir kitomis kalbomis. Valdovų rūmų svečiai, apsilankę šioje svarbioje Lietuvai ir visai Europai istorinėje vietoje, pamatė autentiškas senosios rezidencijos liekanas, Didįjį kiemą, atkurtus reprezentacinių salių interjerus ir įspūdingiausius jų elementus – grindis, židinius, krosnis, portalus, lubas. Kartu pristatyta didaktinė Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų istorinės raidos ekspozicija, teorinė medžiaga, Vilniaus pilių maketai, rūmų atkūrimo projektas.

Tai pirmasis Lietuvos muziejinkystės istorijoje atvejis, kai kelias savaites kasdien (be poilsio dienų) buvo rengiamos nemokamos ekskursijos. Tokiam unikaliai sumanymui paskatino situacija dėl kurios teko atidėti Valdovų rūmų, vieno svarbiausių ir daugiausiai visuomenės dėmesio sulaukusių Lietuvos tūkstantmečio programos projektų, pilną atidarymą. Būtent šiais, 2009 metais, liepos 6-ąją, Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną, per oficialias Lietuvos tūkstantmečio iškilmes atkurti ir visiškai įrengti Valdovų rūmai buvo numatę plačiai atverti vartus – pristatyti visuomenei savo nuolatines ekspozicijas. Čia planuotos unikalios tarptautinės tūkstantmečio parodos „Lietuva senuosiuose istorijos šaltiniuose“, „Vavelis Vilniuje. Nuo Jogailaičių iki Abiejų Tautų Respublikos pa-

Atstatytų LDK valdovų rūmų pietiniame korpuse.

THE MARATHON OF EXCURSIONS IN THE PALACE OF THE GRAND DUKES OF LITHUANIA

The publication touches upon the official opening of the restored however not fully completed Palace of the Grand Dukes of Lithuania for the Lithuanians and foreign guests on 7 July in Vilnius. 27 days the palace invited for free of charge excursion in the Lithuanian, English, German, Polish, Russian and other languages. The guests of the Palace of Grand Dukes of Lithuania when visiting this historic place so important for Lithuania and Europe saw authentic items of the old residence-house, Large Yard, restored interiors of representational halls and their most impressive elements, like floors, fire-places, stoves, portals, ceilings. They were also introduced to the didactic exposition of the historic development of the palace, theoretic material, models of Vilnius castles, the project for restoration of the Palace of Grand Dukes. Over 20 thousand people came to the free of charge excursions in the Palace of the Grand Dukes of Lithuania.

Prepared under the information of the National Museum – Palace of the Grand Dukes of Lithuania

Valdovų rūmų lankytojai apžiūri autentiškas Lietuvos didžiųjų kunigaikščių senosios rezidencijos liekanas.

Pristatoma didaktinė Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų istorinės raidos ekspozicija.

baigos“, „Baltų menas“ iki spalio 4 d. eksponuojamos Lietuvos dailės muziejaus padalinėje – Taikomosios dailės muziejuje. Valdovų rūmuose, kol atostogavo statybininkai, vyko ekskursijos.

Kaip sakė LDK valdovų rūmų direktorius dr. Vydas Dolinskas, labai svarbu visuomenei parodyti net ir iki galo neįrengtus Valdovų rūmus todėl, kad žmonės finansavo savo rūmų atstatymą. Norėta, kad rūmus aplankytų kuo daugiau žmonių – projekto šalininkų bei skeptikų – ir kad jie savo akimis pamatytų bei įvertintų nuveiktus darbus, susidarytų objektyvią nuomonę apie Valdovų rūmų atkūrimą ir negalėtų būti toliau klaidinami.“

Absoliuti dauguma rūmus aplankiusių svečių išsinešė vien gerus įspūdžius. Jie atsispindi Valdovų rūmų svečių knygoje.

„Susipažinęs su dar nebaigtais atkurti Valdovų rūmais, tikrai galiu pasakyti, kad pinigai išleisti neveltui. O rūmai tarnaus ir Lietuvai, ir jos žmonėms bei svečiams“, – įsitikinęs istorikas ir politologas dr. Antanas Kulakauskas. „Ačiū už istorinės atminties išsaugojimą, puikų Lietuvos didybės paminklą Vilniaus širdyje“, – dėkoja Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo atstovai iš JAV, Prancūzijos, Kanados, Lenkijos, ir kitų valstybių. „Net skeptikus Valdovų rūmai privertė susižavėti. Milžiniškas darbas ir Jūsų entuziazmas. Sėkmės!“ – linki Lietuvos rašytojų sąjungos administracijos, Rašytojų klubo, Rašytojų sąjungos leidyklos darbuotojai.

Rūmuose apsilankė ir daug specialistų, mokslininkų iš Lietuvos ir užsienio. Jų vertinimai ypač svarbūs.

„Esu sužavėtas tuo, ką pamačiau. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų Vilniuje rekonstrukcija yra vienas puikiausių būdų atskleisti lietuvių tautos paveldą“, – parašė Krokuvos (Lenkija) Jogailos universiteto muziejaus Collegium Maius direktorius, žymus lenkų teisininkas ir teisės istorikas, profesorius hab. dr. Stanislovas Valtošas (Stanisław Waltoś).

Savo įrašus paliko ir daug kitų garbingų Lietuvos ir užsienio svečių – diplomatai, istorikai, mokslininkai, kultūros ir meno žmonės.

„Tai, kad bus norinčiųjų apsilankyti nebaiguose įrengti Valdovų rūmuose, neabejojome, tačiau ir nesitikėjome tokio didžiulio žmonių

Lankytojų aptarnavimo ir edukacijos skyriaus vedėjas Gediminas Gendrėnas vedė ekskursijas ir lenkų kalba.

atplūdžio, – pasakojo Lankytojų aptarnavimo ir edukacijos skyriaus vedėjas Gediminas Gendrėnas. – Jau pirmomis dienomis žmonių suplūsdavo tiek, kad teko du kartus padidinti ekskursijų skaičių, rūmų lankymui skyrėme papildomą savaitę. Nors žmonių dėmesys dar neatslūgo, nuo rugpjūčio 3-osios rūmus užleisime čia po atostogų sugrįžtantiems statybininkams.“

Tikimasi, jei bus skirtas finansavimas, Valdovų rūmus, kaip Lietuvos valstybingumo ir Vilniaus, kaip sostinės, simbolį, atverti nuolatiniam lankymui. Rūmai turėtų tapti vienu svarbiausių Lietuvos kultūros paveldo puoselėjimo, pilietinio auklėjimo, istorinės atminties ugdymo centru. Lankytojų, visą mėnesį dalyvavusių ekskursijose po rūmus, dėmesys parodė, jog Valdovų rūmai tokiu svarbiu centru jau tapo. ■

Parengta pagal Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai pateiktą informaciją.

Valdovų rūmų Didysis kiemas.